בא לו כהן גדול פרק שביעי יומא סט.

בא לו. **תפילין מן הצד שריין.** פירש רש"י ולא חיישינן שמא יישן כהן ויפיח לאכל בפ"ק דתמיד (דף מ.) מפרש טעמא אחרינא דלא מייתינן דילמא מגגדר ונפל עלייהו ואיכא בזיון תפילין: **אלא** למאן דאמר לא זהו אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר. אע"ג דפלוגתא דתנאי היא בפרק קמא (דף יב.) הוא רוצה לייסב מתניתין דפ"ק דתמיד (דף כה:) ההיא דמקפלין ומניחין תחת ראשיהן אליבא דכולי עלמא:

קשין הן. מימה א"כ מאי היא דאמר בפ"ק דערכין (דף ג.) [1]הכל חייבין בכלאים כהנים ליוים וישראלים ופריך פשיטא ומשני כהנים מיצטרין ליה קד"א הואיל ואישתרי לגנייהו כלאים בעבודה שלא בעידן עבודה נמי ליאשתרו קמ"ל וכו' והשתא כיון דקשין הן לא אישתרו כלאים לגנייהו ומיכן ר"מ דלכישה והעלאה דהוו דאורייתא אסירי אפילו בקשין אבל הצעה דמדרבנן לא גזרו בקשין ודלא כפרש"י שפירש קשין הן ומותרין בלכישה והעלאה ובכפ"ק דיום טוב (דף יד:) דתנן משלחין בי"ט כלאים ופריך כלאים למאי חזו ומשני בקשין מיירי נמי בהצעה ואם תאמר והצעה היכי שרי והא כיון דהוו כלאים דאורייתא לענין לכישה והעלאה ליתסרו אפי' למוכרו לעובד כוכבים כדתניא [2](נתוספתא דכלאים (פרק ה)) הנגד שאבד בו כלאים הרי זה לא ימכרנו לעובד כוכבים ולא יעשנו מדרעת לתמור וכל שכן להציע תמתיו יש לומר דהיינו אירי דווקא באבד ומיישינן שמא יקרע בגדו ויחזור ויתפרנו על גבי בגדו כדאמר במס' ע"ז (דף לב.) גבי עודות העובדי כוכבים שאסור לעשות מהן שטיחין לתמור שמא יבקע עודו ויחזור ויתפרנו על גב עודו אבל אם היו הכלאים ניכרים מותר כדתנן במסכת כלאים (פ"ע משנה ד) תכריכי המת ומרדעת החמור אין בהם משום כלאים ואם תאמר והאמר הכא אפי' מלעות זו על גבי זו וכלאים מתחיהן אסור לישן עליהם וכן קשה אהא דתנן במסכת כלאים (פ"ט משנה ג) הכרים והכסתות אין בהם משום כלאים וי"ל דנמלעות שייך כריכה להכי חיישינן שמא תכרך לו ימתא אבל במרדעת החמור וככרים וכסתות לא שכיחא שתיכרך ימתא ולהכי לא גזרו מיהו אם בשרו נוגע בהן אסור כדתנא בהדיא גבי כרים וכסתות ובלבד שלא יהא בשרו נוגע בהן והוא הדין במרדעת ובלכישה והעלאה אפילו בכל עניין ואף על פי שאין בשרו נוגע בהן כדתנן לא יתן אדם מרדעת של כלאים על כתיפו אפי' להוליא זבל ומה שהשיב ר"י לה"ר שמעון מיגיל"א על אותם קושטו פורפיטייט"ש שיש בהן כלאי בגדים ומוכין של צמר אע"פ שהבגדים שעליהן הן של פשתן יש להתיר כדאיתא בספ"ק דבילה (דף עו. וש"ס) לשון ר"י: **בגדי** כהונה היוצא בהן למדינה אסור. וכן משמע בפרק האיש מקדש (קידושין דף נ.) דאפי' בעזרה אסור לכתחילה לנוכגן שלא לצורך עבודה דקאמר בגדי כהונה אין בהן מעילה לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת פי' שיוכלו להזהר לכתחילה מיד אחר עבודה ומשמע הא לכתחילה לגוכגן אסור דבזה אפשר להזהר וא"ת הא אמרינן בפרק בקידושין (דף פו.) גבי ינאי המלך הקם להם בגלל שבין עיניך אלמא שמותר לכתיפו אפילו חוץ למקדש וליכא למימר דמיד שנזרקה בו מיגות דהתם משמע דאכתי לא נזרקה בו מיגות עד בתר הכי דקאמר ותורה שבכתב מה תהא עליה ולא אמר נמי התורה שבעל פה ומיהו למאן דאמר (לעיל ז:) דווקא עודהו על מצחו מרלה יכול להניחו כל שעה ואור"ת דלכולי עלמא יכול להניחו כל שעה מדכתיב ביה והיה על מצחו תמיד (שמות כח) ואף על גב דאיצטריך לדרשא אחריתי לעיל בפרק קמא (דף ז:) שלא יסיח דעתו ממנו ושמא יש לומר מדכתיב תהי זימני והיה על מצחו אהרן ויותר היה נראה לומר דשלא כדין עשה שהניח הלין מיהו הכא לא הוה מצי לאכוחי דנזרקה בו מיגות שכפר בכל התורה שבעל פה עד בתר הכי דדייק מדלא קאמר אלא תורה שבכתב מה תהא עליה:

ומיפא לילעריך ליה. שיהא דנקט משום דבעי לאשמועינן שמותר ליתנן מתחת לראשיהן ומו לא חיכפת לן אם יפיח מאחר שפושטין: **כנגד ראשיהן.** אלא לראשיהן: **שמע מיניה.** מדמותר להניחן אלו לא חיים לשמא יפיח: **תפילין מן הצד.** להניחן אלו כשהוא ישן: **סגיאתא.** הא דלא חיים לכלאים למאן דאמר אבנטו של כהן גדול ביום הכפורים שהוא של כהן זהו אבנטו של הדיוט כל ימות השנה ואין כלאים בבגדי כהן הדיוט שפיר: **לא זהו וכו'.** דשל הדיוט כל השנה של כלאים: **קשים הן.** ואינן מחממין לפיכך אין בהן משום כלאים: **נמטא.** לבד [3]פלטר"א בלע"ז: **גמדא.** קשה: **שרי.** אין בו משום כלאים דהעלאה דומיא דלכישה דאית בה הנאת חימום הוא דאיתסר: **למדינה אסור.** שנוהג בה דרך חול: **הר גריזים.** מקום מושבן של כותים: **עם לעשות לה.** כשבא עת לעשות דבר לשמו של מקום מותר לספר בו תורה: **לתלמיד במקום הרב.** לרשת הכנסת ולפנן בפני כהן גדול ואינו כמתעטה כבוד הרב: **כולה משום כבודו דכהן גדול.** מרלאין לאותו שיש שררות הרבה למטה ממנו אבל בעלמא אין מולקין: אין

מידי ביני ביני והאמר ר"ש בן פזי אמר ר' יהושע בן לוי אמר רבי משום קהלא קדישא שבירושלים [2]אפי' עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן אלא לאו שמע מינה [3]כנגד ראשיהן שמע מינה רב אשי אמר [4]לעולם תחת ראשיהן והא קא מתהני מכלאים בגדי כהונה קשין הן [5]כי הא דאמר [6]רב הונא בריה דר' יהושע האי נמטא גמדא דנרש שריא ת"ש בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש [7]בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ ובמדינה לא והתניא בעשרים וחמשה [בטבת] יום הר גרזים [הוא] דלא למספד יום שבקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו [8]ונתנו להם באו והודיעו את שמעון הצדיק מה עשה לבש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ישראל עמו ואבוקות של אור בידיהן וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו אמרו לו יהודים שמרדו בך כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמה ופגעו זה בזה כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי אמר להם למה באתם אמרו אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך עובדי כוכבים להחריבו אמר להם מי הללו אמרו לו כותיים הללו שעומדים לפניך אמר להם הרי הם מסורין בידיכם מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותן על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גרזים כיון שהגיעו להר גריזים חרשוהו וזרעוהו כרשיניין כדרך שבקשו לעשות לבית אלהינו ואותו היום עשאוהו יו"ט אי בעית אימא ראויין לבגדי כהונה ואי בעית אימא [2]עת לעשות לה' הפרו תורתך: חזן הכנסת נוטל ספר תורה: ש"מ [3]חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב אמר אביי כולה משום כבודו דכ"ג היא: וכהן גדול עומד: מכלל [4]שהוא יושב והא אנן [5]תנן אין

בשרו נוגע בהן לתנן לא יתן אדם מרדעת של כלאים על כתיפו אפי' להוליא זבל ומה שהשיב ר"י לה"ר שמעון מיגיל"א על אותם קושטו פורפיטייט"ש שיש בהן כלאי בגדים ומוכין של צמר אע"פ שהבגדים שעליהן הן של פשתן יש להתיר כדאיתא בספ"ק דבילה (דף עו. וש"ס) לשון ר"י: **בגדי** כהונה היוצא בהן למדינה אסור. וכן משמע בפרק האיש מקדש (קידושין דף נ.) דאפי' בעזרה אסור לכתחילה לגוכגן שלא לצורך עבודה דקאמר בגדי כהונה אין בהן מעילה לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת פי' שיוכלו להזהר לכתחילה מיד אחר עבודה ומשמע הא לכתחילה אפשר להזהר וא"ת הא אמרינן בפרק בקידושין (דף פו.) גבי ינאי המלך הקם להם בגלל שבין עיניך אלמא שמותר לכתיפו אפילו חוץ למקדש וליכא למימר דמיד שנזרקה בו מיגות דהתם משמע דאכתי לא נזרקה בו מיגות עד בתר הכי דקאמר ותורה שבכתב מה תהא עליה ולא אמר נמי התורה שבעל פה ומיהו למאן דאמר (לעיל ז:) דווקא עודהו על מצחו מרלה יכול להניחו כל שעה ואור"ת דלכולי עלמא יכול להניחו כל שעה מדכתיב ביה והיה על מצחו תמיד (שמות כח) ואף על גב דאיצטריך לדרשא אחריתי לעיל בפרק קמא (דף ז:) שלא יסיח דעתו ממנו ושמא יש לומר מדכתיב תהי זימני והיה על מצחו אהרן ויותר היה נראה לומר דשלא כדין עשה שהניח הלין מיהו הכא לא הוה מצי לאכוחי דנזרקה בו מיגות שכפר בכל התורה שבעל פה עד בתר הכי דדייק מדלא קאמר אלא תורה שבכתב מה תהא עליה:

כיון שהן קשין דהא חושן כפול ששה אין נימא נשמטת מהן ונכרכת בבשרו כדרב הונא בריה דר' יהושע דאמר (נימא) [נימטא] גמדא דנרש שריא. כלומר כיון שהוא קשה מותר לישן עליו (כי הא וקימא לן) [כי הא קימ"ל]. ת"ש בגדי כהונה היוצא [בהן] למדינה אסור, ובמקדש בין בשעת עבודה ובין שלא בשעת עבודה מותר, מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ. ואקשינן ובמדינה אין יוצאין בבגדי כהונה, והתניא כי שמעון הצדיק לבש בגדי כהונה ויצא עד אנטיפטרס אצל אלכסנדרוס. ושנינן לאו בגדי כהונה אלא בגדים חדשים שאינם מקודשים, ולמה קורא אותן בגדי כהונה שהן ראוין לכהונה. איבעיה תימא עת לעשות לה' הפרו תורתיך. כלומר, עת סכנה הייתה ואין למידין ממנה. חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת. ש"מ חולקין כבוד לראש הכנסת שהוא תלמיד במקום כהן גדול הרב. ודחי אביי כולו משום

כהן גדול הוא, כלומר, שהיה ראש הכנסת מחזר לפניו. ובפרק יש נוחלין נרסינן והלכתא אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב, ואם חלק ליה רבויה תולקין לו. ירושלמי, בכל אתר איתמר הולכין אצל התורה וכה מוליכין את התורה אצלו, אין על ידי שהן אנשים גדולים התורה מתעלה בהם. והא תנן מוליכין אורייתא גבי ריש גלותא. א"ר יוסי בר בון חמן על ידי של דוד משוקע שם אינון עבדין כמנהג אבהתהון. וכהן גדול עומד ומקבל וקורא. ודייקינן מדקתני עומד עכשיו מכלל שהיה יושב, והאמר מר

מסורת הש"ס

(א) [תמיד מ. ע"ש], (ב) [תמיד מ: ע"ש] לעיל ו. יב. חולין קלח. ג) [תמיד מ:] ביצה יד:, ד) [ביצה טו.], ה) [ב"ב קיט: סוטה מ: מא:], ו) [שוטה שם], ז) [אין זה כתשובה כשום מקום והכונן מתיחסת לעיל כה. ובסוטה מ: מא: ובתמיד כ. והאמר מר], ח) [בערכין פירש לבד סוף וקמיע והוא קשה], ט) [הן מלמה הכל חייבין בכלאים ליתא בערכין ולא בשום מקום בש"ס ודע נתוס' ביצה טו. ד"ה אלא וכו' כתבו הכל חייבין בציצית וכו' ואיתא לא למיימי בציצית וכו' עיין שם והוא הנכון וכ"א מת"ין], י) [בפסחים מ:].

תורה אור השלם

1. אֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֵמְתְּךָ לֹא תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא תַעֲלֶה עָלֶיךָ:
ויקרא יט יט
2. עת לעשות לֵיֹ הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ: תהלים קיט קכו

גליון הש"ם

גמ' שפעת מינה בגדי בהונה ניתנו ליהנות. עיין פ"מ מ"ט דכלים גר"ש: שם לעולם תחת ראשיהן. עי' מאר שנע סוף הוריות ד"ה לף כלי:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' כגיאתא למ"ר אבנטו של כ"ג ביוה"כ זה הוא אבנטו של כהן הדיוט בשאר ימות השנה אלא למ"ר אבנטו של כ"ג ביוה"כ לא זה הוא כל"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' וכאמר ימות השנה) תא"מ:

לעזי רש"י

פילטר"א. (מצע)-לבד.

תוס' ישנים

ש"מ תפילין מן הצד שרי. פירש רש"י ולא חיישינן להפחה ולא דק בפ"ק דתמיד (דף מ.) מפרש בהדיא הטעם דלא חיישינן דילמא מיגגדר ונפיל עלייהו פי' ואיכא בזיון שאוכב עליהם וא"ת היכי פשיט מידי דפיא דפא דהא מיהו נופיה דתיי מדמי ליה יש לומר דפשיטא ליה הכי מדלא קאמר רב פפא דילמא מגגד דלשיהן ועוד דשיקר מלתא דרב משרשיא היא לפי האמת דפשטינן כנגד ראשיהן הוא דקאמר. מ"ר: תיפוק לי משום כלאים. תימה על מה שפירש רבינו יעקב דכלאים בציצית שהותרו ביום הותרו גם בציצית אע"פ שאין בציצית נהנה בציצה מימפרש בסמוכות פרק החכלת (דף מ:) גבי תכלת אין בה משום כלאים אפילו בציצית שבגדיה מותר בציצה וכשמעתא קמייתא דערכין אמרינן הכל חייבין בציצית בין בהנים ליים וישראלים כי' פשיטא מ"ר הואיל ואישתרי כלאים לגנייהו לא ליאשתרו בעידן עבודה אלא בעידן עבודה מיהא לא אישתרו מיהו הכיא קושיא היא דמייתי בגגדי חול דלא אישתרו בכלאים כמו שפי' ר"ת אבל מהן דהכא תיקשי לך אלא אומר רבי בנים עשויה לתמתו בכל שעה שילה קאמר דמתנה דליבשה בה ציצית ומשמעם בה בכל שעה שילה אבל בגדי כהונה אין אלא לעבודה ולכך לא אותרו אלא בשעת עבודה כגון בהצעה אבל לכישה במקדש דלא אפרו כדמשמע בשמעתין דדייק לעיל

עין משפט
נר מצוה

ו א ב מי' פ"י מהלכות כלאים הלכה יב: סמג לאוין רפ"נ טוש"ע יו"ד סימן שא סעיף ח:
ז ג מי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה ו:
ח ד [מי' פ"י מהל' כלאים הלכה יג] טוש"ע יו"ד סימן שא סעיף ב בהג"ה:
ט ה מי' פ"ח מהל' כלי המקדש הלכה יא [וס"י מהל' כלאים הלכה לב ובראב"ד]:

מוסף רש"י

אבנטו של כהן גדול. לאה לעיל ו א ורש"י ומוסף רש"י שם. שמא תיכרך נימא אחת. דש נימים גדולים ונפיס כגון של לוליקרין שקוכין קו"ט וממחמת במקומה ומוכר משום לא תלבש שעטנז, לי נמי נימא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהבהו וממחמו תלמיה הויה לה הא לכישה דאית בה הנאה (ביצה יד:). דמפסיק ליה מידי. שיתן בגד אחר ביניהם (שם). אסור לישן עליהן. מדרבנן (שם). גמטא. בגד שקורין פלטר"א בלע"ז, בגמרא. קסה. כמו (פסחים קיז.) גמוד מפתיו, דכר שהוא כיון נעשה קשה. דנרש. מקום. שריא. ליאיבה. שלינו ממחם (ביצה טו:). ש"מ חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. מדקתני חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת כו' ואין חזן הכנסת עשוה לכ"ג, אלא מכבד את ראש הכנסת כפני הסגן ובפני כ"ג ראש הכנסת מכבד הסגן כפני כ"ג, ש"מ חולקין כבוד לתלמיד, תלמיד קטן חולק כבוד לתלמיד גדול ממנו ואפ"ה שהרב שם ואין נגלי לרב, ועקמתא כמ"ד חולקין, דפלוגתא היא בים שיחלין (כ"ב קיט:) גבי בעת לגלמה (סוטה מ:). כולה משום כבודו דכ"ג היא. ולעולם אין חולקין והכא כולה משום יקרא דכ"ג היא שמרבה את מעלותיו מעלה (שם). ממעלה (שם).

רבינו חננאל

והאי דקתני שינה משום סיפא, דקתני פושטין ומקפלין ומניחין אותם תחת ראשיהן. ואמרינן ומינה את שמע דניתנו ליהנות דהא נותנין אותן תחת ראשיהן. ודחינן לא תיפא תחת אלא אימא מניחין אותם כנגד ראשיהן ולא ראשיהן עליהן, ש"מ כשם שבגדי קדש מותר לישן בנגדם כך התפילין מותר לישן כנגדם אם הם נתונים לו מן הצד. ובדור לן דשינויא דשנינן שינויא הוא, דאי איכפת לישן על בגדי כהונה דאבנט כלאים הוא ומדאורייתא אסור בהעלאה עליו. ומדרבנן אסור להציעו תחתיו ולישן עליו ואפילו י' מצעות זו על זו וכלאים תחתיהן אסור לישב עליהן. כך על זה הדרך סוגיא דשמועה זו סלקא. ואמר רב אשי אפ' תימא תחת ראשיהן

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com